

Visual Thinking Strategies, toegepast als therapie bij patiënten met chronisch niet aangeboren hersenletsel.

Gepubliceerd: 12-04-2010 Laatste bijgewerkt: 30-04-2024

Onderzoeken of het kritisch denken van mensen met executieve functiestoornissen als gevolg van hersenletsel kan verbeteren door VTS.

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Structurele hersenaandoeningen
Onderzoekstype	Interventie onderzoek

Samenvatting

ID

NL-OMON34357

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

VTS bij patiënten met chronisch NAH

Aandoening

- Structurele hersenaandoeningen
- Cognitieve en aandachtsstoornissen en -afwijkingen

Synoniemen aandoening

abstract denken, cognitieve flexibiliteit, executieve functiestoornissen, hersenprocessen die verantwoordelijk zijn voor het plannen, inhibitie van nietadequate responsen en het selecteren van relevante sensorische informatie., initiatiefname

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Revalidatiecentrum Amsterdam

Overige ondersteuning: Revalidatiecentrum Amsterdam

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: cognitieve revalidatie, executieve functies, hersenletsel, Visual Thinking Strategies

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

Zowel bij het beschrijven van een schilderij (Aesthetic Development Interview, ADI) als bij het beschrijven van een onbekend object (Material Object Interview, MOI): het aantal verschillende observaties, het aantal keer dat er sprake is van verschillende observaties over (interpretaties van) dezelfde waarneming, het aantal keer dat een observatie wordt herzien, het aantal onderbouwde observaties.

Secundaire uitkomstmaten

maten voor divergent denken, d.w.z. verschillende oplossingen kunnen bedenken (Wordfluency en Design fluencytaken) en maten voor kritisch waarnemen en logisch redeneren (WAIS-III plaatjes ordenen en begrijpen) en verbetering op een beoordelingsvragenlijst die betrekking heeft op sociale communicatievaardigheden (deze vragenlijst wordt afgenomen bij deelnemer en significante naaste).

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Veel mensen met niet aangeboren hersenletsel hebben executieve functiestoornissen. Dit kan betekenen dat ze impulsief zijn, moeite hebben met initiatiefname en het bedenken van verschillende oplossingen en conclusies trekken die onvoldoende gefundeerd worden. Therapieprogramma's voor mensen met executieve functiestoornissen richten zich veelal op het aanleren van

strategieën om plannen te maken, problemen op te lossen en doelgericht te blijven werken. Er is enige evidentie dat deze benadering kan leiden tot een betere prestatie op een praktische taak die een beroep doet op executieve functies en een betere score op een vragenlijst die is ingevuld door een naaste van de patiënt (Miotto e.a. 2009)

Visual Thinking Strategies (VTS) is van origine een methode waarbij aan kinderen die weinig ervaring hebben met kunst wordt geleerd langer en intensiever naar kunst te kijken, ten einde de esthetische ontwikkeling te bevorderen. Er zijn aanwijzingen dat VTS bij kinderen kan zorgen voor verbeterd kritisch denken, ook op andere domeinen dan kunst (Housen, 2002) en dat VTS ervoor zorgt dat medisch studenten kritischer kijken naar patiënten bij hun diagnostiek (Naghshineh et al. 2008).

René ter Horst, psycholoog in het Revalidatiecentrum van Amsterdam (RCA) cluster Niet Aangeboren Hersenletsel, vroeg zich af of deze methode ook het kritisch denken kon bevorderen bij mensen die als gevolg van hersenletsel een stoornis hebben op dit gebied. VTS werd toegepast als klein onderdeel binnen een breder cognitief revalidatieprogramma en leek effectief, maar omdat VTS niet geïsoleerd werd aangeboden, was de effectiviteit moeilijk te onderzoeken.

Doel van het onderzoek

Onderzoeken of het kritisch denken van mensen met executieve functiestoornissen als gevolg van hersenletsel kan verbeteren door VTS.

Onderzoeksopzet

Cross-over design. Er zijn twee groepen. De eerste groep krijgt eerst VTS-therapie terwijl de tweede groep op de wachtlijst staat. Vervolgens krijgt de tweede groep VTS-therapie en de eerste groep geen interventie. Patiënten worden at random toegewezen aan een van beide groepen.

Onderzoeksproduct en/of interventie

Visual Thinking Strategies (VTS). Deelnemers krijgen een kunstwerk te zien. Er wordt aan de deelnemers drie vragen gesteld. Als eerst wordt gevraagd: >Wat zie je op dit schilderij?> vervolgens >Je zegt (>..>), waaraan zie je dat?> en tot slot >Wat kunnen we nog meer ontdekken?>. Zo leren de deelnemers de tijd te nemen alvorens iets te zeggen en leren ze observaties te onderbouwen. Doordat VTS-therapie in een groepsverband wordt aangeboden en deelnemers de schilderijen op een verschillende manier observeren, wordt er geleerd dat er meerdere antwoorden goed kunnen zijn.

Inschatting van belasting en risico

Er zijn geen risico's aan deze therapie en/of de metingen verbonden. Van de proefpersoon wordt gevraagd op drie momenten op het RCA te komen voor tests.

Hiernaast krijgt hij/zij vier weken lang, twee keer in de week een uur therapie (8 keer in totaal).

Contactpersonen

Publiek

Revalidatiecentrum Amsterdam

Overtoom 283
1054 H W Amsterdam
Nederland

Wetenschappelijk

Revalidatiecentrum Amsterdam

Overtoom 283
1054 H W Amsterdam
Nederland

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

niet aangeboren hersenletsel
minstens 1 jaar na het ontstaan van de aandoening
executieve functiestoornis

18-65 jaar

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

- * Forse gehoorsproblemen of visusproblemen
- * Ernstige cognitieve stoornissen (bv. Aandachtsstoornis) of ernstige gedragsstoornissen (bv. agressie) die belemmerend werken voor groepsdeelname
- * Onvoldoende beheersing Nederlandse taal
- * Andere vormen van cognitieve revalidatie gelijktijdig aan het onderzoek

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Interventie onderzoek
Onderzoeksmodel:	Cross-over
Toewijzing:	Gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd

Doel: Behandeling / therapie

Deelname

Nederland	
Status:	Werving gestopt
(Verwachte) startdatum:	26-04-2010
Aantal proefpersonen:	14
Type:	Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO	
Datum:	12-04-2010
Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	METC Slotervaartziekenhuis en Reade (Amsterdam)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL32038.048.10